

VERSENYFELADATOK

Kultúrtörténeti teszt

2019–2020. 3., döntő forduló, 2. kategória

A versenyző neve: Osztálya:

Iskolája: Felkészítő tanára:

Pontszáma: / 50 pont

Kedves Versenyző!

Minden feladatot olvass el figyelmesen, mielőtt hozzálátnál a megoldáshoz! A tesztlap kitöltéséhez 75 perc áll rendelkezésedre. Jó munkát és sok sikert kívánnak:

a Szervezők

1. Relációanalízis – Philippicák

Ebben a feladatban összetett mondatok szerepelnek, amelyek egy állításból (= első tagmondat) és egy indoklásból (= második tagmondat) állnak. Ezek megítélésében öt lehetőség adódik: párosítsd össze az alábbi mondatokat a betűvel jelölt meghatározásokkal!

- A. Az állítás és az indoklás is igaz, köztük összefüggés van
- B. Az állítás és indoklás is igaz, de nincs köztük összefüggés
- C. Az állítás önmagában igaz, az indoklás azonban hamis
- D. Az állítás hamis, az indoklás viszont önmagában igaz
- E. Az állítás és az indoklás is hamis

- I. Antonius magáénak követelte Macedonia provinciát, mert Caesar rá hagyományozta azt végrendeletében.
- II. A Caesar-gyilkos Brutust a szenátus komoly elismeréssel illette, mivel Cicero a haza felszabadítójának nevezte őt.
- III. Octavianus egyetértett azzal, hogy Cicerónak meg kell halnia, mert a Philippicák többségében a szónok őt is támada.
- IV. Caesar egyetlen vér szerinti fiát nem lehetett törvényes örökösének tekinteni, mivel Kleopátra egyiptomi uralkodótól született.
- V. Cicero a 7. Philippica elhangzásakor már nem tartotta veszélyes ellenfélnek Antoniust, mert Hirtius consul vezetésével már elindult a szenátusi sereg, hogy megküzdjön vele.

Megoldások: I.; II.; III.; IV.; V.

5 pt

2. Elfogtunk egy levelet...

Ki írhatta és kinek az alábbi fiktív levelet?

Hűséges társam,
tudnod kell, hogy bármennyire is fáj, amit tettél, megbocsátok neked, hiszen nem saját döntésedből ragadtattad magad e véres szörnyűségekre, csupán parancsaimat követted. Bátorságod jó példaként álljon új otthonunk minden lakója előtt!

Barátod, Királyod,

.....

Dicsőséges diktátor,!
megállapodtunk, az istenek pedig döntöttek: bajnokom felülkerekedett a tiéiden – egymaga kelt
birokra hárommal, győztesen! Most következik, hogy tartsd be az egyezség rád eső részét, s tartsd
fegyverben seregeidet. Veii háborúra készül ellenem, vonulj hát fel oldalamon, Róma dicsőségére!

Otthon pedig tegyél rendet mielőbb. Uralkodód,

.....

Kedves férjem,!
semmi sem szolgálhat nagyobb öröömre, mint hogy sikeresen zártad legutóbbi hadjáratod, s immár
Caenina, Antennae és Crustumerium is engedelmeskedik szavadnak. Ám most eljött a kegyelem
ideje, s ha Titus Tatiust meg se békíted ezzel, legalább az újonnan hozzánk érkező nőket és szüleiket a
mi oldalunkra állíthatod!

Fontold meg tanácsom! Ölel hitvesed,

.....

Konzultársam,!
tudom, hogy magad is sokat szenvedtél unokatestvéred és nagybátyád miatt, s hogy elévülhetetlen
érdemeket szereztél az elűzésükben, most mégis arra kell kérjelek, hallgass a nép szavára, s a nagyobb
jót szem előtt tartva fogadd meg, amit a minap a népgyűlésben javasoltam neked. Ha így teszel,
esküszöm az istenekre, hogy mindent megteszek azért, hogy ne essen bántódásod.

Kollegiális tisztelettel,

.....

8 pt		
------	--	--

3. Lyukas papirusz

A Scipio álmaról szóló papirusz itt-ott kilyukadt, s így jó néhány szó hiányzik róla. Segíts helyreállítani a szöveget!

Cicero *Scipio álma* című írásában, mely a 6 könyvből álló, című munkájának
utolsó könyve, a(z) provinciába (*hova?*) érkező Scipio Africanus Minornak
álmában megjelenik (*milyen rokona?*), a Hannibált legyőző Scipio Africanus.
A(z) városa (*melyik város?*) elleni háborúra érkező hadvezérnek az idősebb
Scipio nem csupán a halálról és az elmúláson túli létről beszél, hanem a csillagászatról is értekezik. Az
asztronómia és a túlvilági lét összekapcsolódik, hiszen Scipio elmondása szerint a már a görögök által
is (*hogyan?*) nevezett ragyogó ív lesz azok otthona, akik földi szolgálatukat
befejezve az égbe költöznek. Az égitestekről beszélve bemutatja azt a(z)
(*hány?*) kört avagy gömböt, mely felépíti a világot, s melynek közepén mozdulatlanul áll a(z)
..... A gömbök egymáson elfordulva hangot bocsátanak ki, melyek összhangzatát
a(z) zenéjének is nevezik. (*hogyan?*)

8 pt		
------	--	--

4. Időzavarban

Tedd a négy eseményt időrendbe, kezd a legkorábbival! (segítségül megadtuk, nagyjából mikor történtek az adott események)

I. (Romulus uralkodása)

- A. Tatius király meggyilkolása
- B. A szabin nők elrablása
- C. Hostius Hostilius eleste
- D. Remus halála

III. (Tullus Hostilius uralkodása)

- A. Horatia meggyilkolása
- B. A Curiatiusok végezete
- C. Cluilius halála
- D. A Nővér Gerendájának felállítása

II. (Kr.e. 73–63)

- A. Catilina Africa provincia kormányzója lesz
- B. Catilinát megvádolják egy Vesta-szűz miatt
- C. Catilina megpróbálja megölni Cicerót
- D. Cicero legyőzi Catilinát a consuluvasztáson

Megoldás:

- I. (Romulus)
- II. (Kr.e. 73–63)
- III. (Hostilius)

6pt

5. Hol olvastad?

Az alábbi idézetek mindegyike a felkészülés során olvasott művek (Római regék és mondák; Imperium; Archias védelmében; Catilina összeesküvése; Philippicák; Scipio álma; Livius: A város alapításától) valamelyikéből származik – írd be a címet az idézet alá! (Az egyik műből két idézet is szerepel!)

A ti méltóságotok megőrzésére és gyarapítására való szüntelen buzgólkodásomra hivatkozom, s kérve kérlek titeket, összeírt atyák, hogy először – bár keserű lesz hallani és hihetetlen, hogy ezt M. Cicero mondja – fogadjátok megbotránkozás nélkül, s ne utasítsátok el, mielőtt megmagyarázom, hogyan kell érteni – én, aki, ismétlem újra, mindig magasztaltam a békét, mindig békességre buzdítottam: nem akarom, hogy M. Antoniusszal békét kössünk.

.....

Észrevétlenül távoztam, visszamentem a tablinumba, és bejelentettem, hogy későre jár, s a senatornak a bíróságra kell mennie. Sthenius még ott járkált, megkérdezte, mikor számíthat válaszra, amire csak azt mondhattam, hogy a többiekkel együtt várnia kell. Hamarosan megjelent Cicero, kézen fogva vezette Tulliát, bólintással jó reggelt kívánt mindenkinek, s a nevükön szólította a jelenlévőket („A politika első szabálya, Tiro: ne felejts el egyetlen arcot sem”).

.....

Végül, mikor a sok tevékenység semmi eredményre nem vezetett, késő éjszaka újra összehívta az összeesküvés fő részeseit M. Porcius Laecához, dühösen felpanaszolta gyávaságukat, és bejelentette, hogy Manliust előreküldte ahhoz a sokasághoz, amelyet ő maga gyűjtött össze a fegyveres harcra, továbbá másokat is küldött különböző helyekre, ahol megkezdhetik a háborút, s ő is szeretne már a sereghez utazni, ha sikerülne megölnie Cicerót - mert ő a fő akadály terveinek.

.....

„Látod azt a várost, amelyet én kényszerítettem rá, hogy engedelmeskedjék a római népnek, s amely újrakezdi a hajdani háborút, s nem képes nyugodni?” – Karthágóra mutatott a magasból, egy csillagokkal teli ragyogó és fényes helyről. „Most ennek elfoglalására érkezel mint egyszerű katona, két év múlva mint consul fogod megsemmisíteni, s te fogod kivívni önmagadnak azt a melléknevet, amelyet eddig csak tőlem kaptál örökül.”

.....

Közben elég hosszú idő telt el, amikor egyszer M. Lucullusszal Szicíliába utazott, s még ugyancsak Lucullusszal együtt ebből a provinciából eltávozóban, Heracleába érkezett. S minthogy ez teljes jogú szövetséges város, fel akarta vétetni magát ennek a városnak polgárai közé, s ezt, minthogy a maga személyében is méltónak ítéltetett rá, s minthogy Lucullus tekintélye és jóindulata is támogatta, el is érte Heraclea lakóinál.

.....

Az oly szomorú háborúból hirtelen született vidám béke még kedvesebbé tette a sabin nőket férjeik, apáik, de mindenekelőtt Romulus szemében. Ezért amikor fölosztotta a népet harminc curiára, az ő nevükről nevezte el azokat. Az asszonyok száma bizonyára nagyobb volt harmincnál, de arról már nem szól a hagyomány, vajon koruk, méltóságuk vagy férjük rangja szerint, vagy talán sorshúzás útján választották-e ki, hogy kinek a nevét adják a curiáknak. Ugyanezen idő tájt három lovas centuriát is létrehoztak: a Ramnensisek Romulustól, a Titiansisek Titus Tatiustól veszik nevüket; a Luceres-centuria neve és származása bizonytalan.

.....

Rómaiak! Ma hajnalban, mikor falusi birtokomból elindulva Rómához közeledtem, az égből hirtelen leereszkedett és közeledett hozzám Romulus. Rögtön megismertem, hiszen éppúgy, mint ti, jól ismertem kedves vonásait, és a legnagyobb tisztelettel kértem, könyörögtem, üzenjen velem nektek, akik nem tudtok belenyugodni az ő elvesztésébe. Megmondtam neki, hogy már minket, az atyákat vádoltok, hogy mi öltük volna meg.

.....

Alig merem kimondani, hogy ez a világév milyen sok emberi évszázadot foglal magába. Ahogy egykor az emberek szemében elhomályosult, teljesen elsötétült a nap, amikor Romulus lelke belépett ebbe az égi térségbe, ugyanúgy meg fog fogyatkozni valamikor a nap ugyanazon a ponton, ugyanabban az időben, amikor az összes égitest és csillag visszatér kiindulási pontjára. Akkor mondd: betelt egy év. Tudd meg, hogy ennek a világévnek még huszadrésze sem telt el.

.....

8pt		
-----	--	--

6. Feladó kerestetik

Ki adhatta volna fel az alábbi apróhirdetéseket?

a) Nyitott szellemű titkárt keresek, aki nem csupán jegyzetel és szervez, de a filozófiáról is el lehet vele diskurálni!

.....

b) Polgárjogomat igazságtalanul vonták kétségbe, bár a praetori jegyzékek melletttem szólnak – tanúkat keresek Heracleából!

.....

c) Úgy érzed, az arisztokraták kizsákmányolnak? A valódi hatalom többé már nem a miénk, rómaiaké? Az egyetlen igazi, a népet képviselő jelölt rád is számít: tiltakozz, szerveződj, gyere el közénk!

.....

d) Segítség, megkárosítottak! Ha van ügyvéd, aki elvállalja ügyem, mely politikailag több mint kínos, a világ legszebb bronzszobrainak egyike lesz a jutalma – feltéve, hogy vissza tudja szerezni őket...

.....

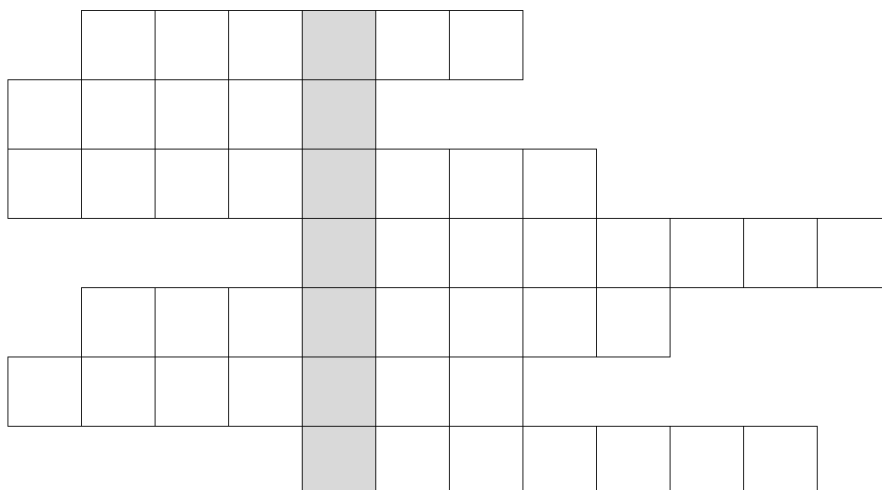
e) Társkereső rovatba: minden megadtam asszonyomnak (amit pedig nem tudtam, azt megígértem), s minden titkomba beavattam (még abba is, amibe nem kellett volna). Mégis elhagyott, de más talán majd többre értékeli – ha arra vágyik, hogy egy igazi római nemes tegyen boldoggá, írjon a *konspiráció* jelígére!

.....

5pt		
-----	--	--

7. Keresztrejtvény

Töltsd ki a keresztrejtvényt, s válaszolj a kiemelt oszlopban olvasható megfejtéssel kapcsolatos kérdésekre!

1. Hogy nevezték latinul a tizenkét testőrt, akiket Romulus maga mellé vett?
2. Egykori diktátor, aki alatt Catilina első kiemelkedő bűneit elkövette.
3. A köztársaságalapító L. Iunius Brutus fia, akit összeesküvés miatt halálra ítélték.
4. Melyik dombon várta a jósjelet Romulus a város alapításakor?
5. Milyen madarak jelentek meg Remusnak a jósjelet várásakor?
6. Mi volt Cicero középső neve? (*nomen*)
7. Romulus és Remus legnagyobb ellenfele, Numitor trónjának bitorlója.

Melyik néppel hadakozva árulta el otthonát a megfejtésként kapott személy?

.....

Ki volt az ellenség fővezére, akinek elárulta hazáját, s aki vesztét is okozta?

.....

Mi viseli a nevét mind a mai napig, emlékeztetve meggyilkolására?

.....

10 pt		
-------	--	--